ŞEBÎB BİN OSMAN RAHBÎ

Hadîs ve Şafiî mezhebi fıkıh âlimi. Künyesi Ebü'l-Me'âlî olup ismi, Şebîb bin Osman bin Sâlih'dir. Şam'ın Rahbe köyünden olduğu için Rahbî nisbet edildi. Doğum târihi bilinmemektedir. Basra'da Medreset-ün-Nâciye'nin bulunduğu Naciye Mahallesinde 486 (m. 1093) yılında vefât etti.

İlim tahsili için birçok irfan merkezini ziyâret eden Ebü'l-Meâlî Rahbî, Şam'da Ebû Abdullah Hüseyn bin Muhammed Mûsulî ve arkadaşlarından, Bağdad'da; Ebü'l-Hattâb Nasr bin Ahmed bin Bâtır, Hüseyn bin Ahmed bin Talhâ Niâlî, Rızkullah bin Abdülvahhâb Temimî, Ebû Abdullah Muhammed bin Ebî Nasr Humeydî ve daha birçok âlimden hadîs-i şerîf işitip ilim öğrendi. Ebû Mensûr bin Ahî, Ebû Nasr İbni Sabbâg Bağdâdî'nin talebesi olarak tanınırdı. Hocalarından duyduklarını yazıp ezberledi. Allahü teâlânın dinine hizmet edebilmek için çok çalıştı. Önce din bilgilerinde mütehassıs oldu. Hadîs ve fıkıh ilminde ileri bir dereceye ulaştı, insanlara Allahü teâlânın dînini doğru olarak öğretmek için gayret ederdi. Güzel nasihatleri ile, insanlara doğru yola tâbi olmanın, Allah ve Resûlünün emirlerine uymanın ehemmiyetini anlattı. Dünyâ malına ehemmiyet vermez, malının ihtiyâcından fazlasını fakirlere sadaka olarak dağıtırdı. Çok cömert olmasına, her gelene birşeyler vermeye çalışmasına rağmen, kendisinin Allahtan başkasının kapısına bir ihtiyâç için vardığı görülmedi. Sanki ona gelen mal, başkalarına dağıtılmak içindi. Bir kimseye dinini öğreterek âhıret sıkıntısından kurtarmayı, mal vererek dünyâ sıkıntısından kurtarmaya tercih ederdi. Ancak ikisini de başardığı zaman çok sevinir, kendisini bir müslümanın dünyâ ve âhıret sıkıntısından kurtulmasına vesile ettiği için Allahü teâlâya şükrederdi.

Pekçok talebe yetiştirdi. Çok az hadîs-i şerîf rivâyet etti. Yetiştirmiş olduğu âlimlerden Nasr bin Nasır Haddâdi meşhûrdur. Talebeleri de hocaları gibi, yalnız Allahü teâlânın rızâsını kazanmak için çalıştılar, insanlara, dünyâ ve âhıret saadetini kazandırmaya gayret ettiler.

Şebîb bin Osman Rahbî, yetiştirmiş olduğu mümtaz talebeleri yanında, pek kıymetli eserler de yazdı. Bunlardan, meşhûr Şafiî âlimlerinden Ebû Nasr İbni Sabbâg'ın "Fetvâ"sından,

“Kâfî”den, Müzenî’nin “Muhtasar şerhi”nden ve Ebü’l-Hasen’in “Hâvî”sinden istifâde ederek yazmış olduğu “Fevâid” adlı kitabı çok fâidelidir. Şafiî fıkıh bilgilerini ihtivâ etmektedir. Bu kıymetli eserinde, bilhassa alış-veriş bilgileri üzerinde durarak, dinimize uygun alışverişin nasıl yapılacağını bilmeyenin, haram yemekten kurtulamayacağını, bir kuruş haram yiyenin de yaptığı ibâdetler kabûl olsa da, sevâbına kavuşamayacağını bildirmektedir.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-üş-Şâfiiyye cild-5, sh. 7